

Rudolf Steiner och den Fria Högskolan för Antroposofi

Göran Nilo

Artikkelen er hentet fra den nordisk avis, desember 2014

Sedan Rudolf Steiners tidiga barndom var det andliga en självklar del av hans existens. Där kände han sig säkert förankrad, något han gav många exempel på i självbiografen *Mitt liv*. Att på naturvetenskapens arena och med dess begreppsapparat kunna bevisa existensen av det andliga blev ett tydligt livsmotiv. Detta är källsprånget till hela den antroposofiska kulturimpulsen.

Låt oss ta ett exempel: Julius Schröer var en av Rudolf Steiners viktigaste lärare under högskolestudierna i Wien på 1880-talet. Schröer hörde tydligt hemma i den tyska idealistiska filosofiströmningen dit Fichte, Schelling och Hegel m fl räknas och framför allt Goethe blev hans fördjupningsområde. Den unge Steiner beskriver hur de filosofiska idealisterna och i synnerhet Schröer uppfattade realismen i idéerna och hur hans egen upplevelse av idéer avvek från detta. Schröer upplevde idéerna som reala och som själva drivkrafterna i existensen. De varseblevs i den tänkande människans medvetande. Rudolf Steiner upplevde idéernas existens från den andliga världens horisont, således hur idéerna ter sig ”från andra sidan”. Han jämförde idéerna med färgens existens i sinnevärlden. Färg uppstår när ljusets flöden hejdas av sinnevärldens ting, när ljusflödet stoppas upp. Så uppfattade Steiner idéerna som den andliga världens hejdade sken, han såg således bakom idéerna, såg hur de uppstod och vad de var uttryck för, nämligen det reall andliga, vars ljusflöden hejdas av det mänskliga medvetandet. De filosofiska idealisterna genomskådade upplevelsemässigt aldrig helt deras egentliga väsen. Med Rudolf Steiners egna ord:

”Schröer var idealist och idévärlden som sådan var för honom det som utgjorde drivkraften till naturens och människans skapande verksamhet. För mig var idén som sådan skuggan av en till fullo levande andlig värld. Jag tyckte att det var svårt att för mig själv klargöra skillnaden mellan Schröers och mitt tänkesätt. Han talade om idéer som drivkraften i historien. För honom var idévärlden levande. För mig fanns andens liv bakom idéerna och dessa var bara andens återspeglning i människans själ. Jag kunde vid den tiden inte komma på något annat ord för mitt tänkesätt än ”objektiv idealism”. Därmed vill jag säga att det väsentliga i idén inte är att den manifesteras i det mänskliga subjektet, utan att den visar sig i det andliga objektet ungefär som färgen visar sig på de fysiska objekten, och att människans själ – subjektet – varseblir den i det andliga objektet, liksom ögat varseblir färgerna på en organism.” (GA 28 Antroposofiska Bokförlaget 1981)

Den antroposofiska kunskapsvägen och den Fria Högskolan för Antroposofi. Från början av 1900-talet beskriver Rudolf Steiner hur man kan öva sensibiliteten för den av honom själv upplevda andliga verkligheten i form av en kunskapsväg. Dels publicerade han böcker med detta tema, framför allt: *Andlig skolning - Hur uppnår man kunskap om de högre världarna*. Men han grundade också inom det Teosofiska Sällskapet en första version av en esoterisk skola som existerade fram till Första Världskrigets utbrott. Efter en ca 10-årig paus instiftade han i samband med det så kallade Julmötet 1923/24, Den Fria Högskolan för Antroposofi. Steiners första version av regelrätt esoterisk skolning anslöt till och förde vidare urgamla mysterietraditioner. Den andra versionen - Den Fria Högskolan - är fröpunkten för det man kan kalla De Nya Mysterierna, där redan inträdesvillkoren är anmärkningsvärda i förhållande till tidigare mysterietraditioner. I de gamla mysterierna blev adepten underställd andras omdömen rörande om man nått den mognadsgrad som berättigade ett inträde.

I vår tids mysterieväsen, Den Fria Högskolan för Antroposofi, blir man uppmanad att själv, i all frihet, göra denna bedömning. Rudolf Steiner uttryckte det så: har man varit medlem i Allmänna Antroposofiska Sällskapet minimum 2 år - den tid han uppfattade som adekvat för att ha möjlighet att bekanta sig med antroposofins grundbegrepp - kan medlemmen ta steget till eget ansvarstagande för antroposofin, nämligen att representera antroposofin i världen. Representera den på det sätt individen enligt sina karmiska förutsättningar kan och ur den position, från den platsen på jorden, han/hon lever och verkar. Här finns inga allmänna normer och regler för hur detta ska gå till, inga påbud. Man har inget specifikt att leva upp till, förutom att lyssna på sitt eget innersta väsen.

Detta helt egna fria beslut är den egentliga inträdesbiljetten. Ansökan ställs till styrelsen för det Allmänna Antroposofiska Sällskapet i Dornach, Schweiz. Det finns bara ett ytterligare villkor. Man ska kunna förklara sig beredd att säga ja till att skolans ledning utövas av styrelsen i det Allmänna Antroposofiska Sällskapet med säte i Dornach.

Vill man ta steget att individuellt ansvara för den antroposofiska kulturimpulsen är man välkommen att delta i de så kallade klasstimmar som i sig består av 19 olika mantriska grupper som tolkas för de församlade klassmedlemmarna, antingen i Steiners egna ord eller genom den klassansvariges egna muntliga utläggningar. En särskild kvalitet ligger i att höra detta tillsammans med de andra, snarare än att nöja sig med det egna mediterandet. Det gemensamma upptagandet av det andliga innehållet kan upplevas som en förhöjd möjlighet till att närma sig det väsensartade bakom orden. Så kan intrycket uppstå att man gör denna gemensamma ansträngning för den stora helhetens skull, snarare än att göra något för den egna andliga utvecklingen. Helt säkert är bägge aspekterna adekvata, men i vår tid är det inte svårt att uppleva att det är en framgångsfaktor att prioritera de mest optimala arbetsätten för att den antroposofiska kulturimpulsen ska få en genomslagskraft.

Den Fria Högskolan för Antroposofi benämndes av Rudolf Steiner som Mikaelsskolan på jorden.

Les mer:

ISLAND: Den Fria Högskolan för Antroposofi Klassarbete startade på Island under 2011.

DANMARK: Den Frie Højskole for Åndsvidenskab
<http://www.antroposofi.dk/?lang=nb#!hvad-er-antroposofisk-selskab/c205p>

NORGE: Ved nydannelsen av Antroposofisk Selskap julen 1923 etablerte Rudolf Steiner Den frie høyskole for åndsvitenskap
http://www.antroposofi.no/antroposofisk_selskap/hoeyskolen_for_aandsvitenskap

SVERIGE: Fria högskolan för antroposofi etablerades 1924 av Rudolf Steiner i samband med nygrundandet av Allmänna Antroposofiska Sällskapet. I Högskolan finns en meditativ väg beskriven som leder till fördjupad andlig erfarenhet. Denna kan sedan berika det praktiska livet, såväl som det rent mänskliga.
http://www.antroposofi.nu/fria_hoegskolan

FINLAND: Fria Högskolan för Antroposofi
<http://www.antropos.fi/?p=svenska>

GOETHEANUM, SVEITS: Freie Hochschule für Geisteswissenschaft
<http://www.goetheanum.org/300.html?L=1>